

Список використаної літератури

1. Кримінальний процес : підручник / за ред. Ю. М. Грошевого та О. В. Капліної. – Х. : Право, 2010. – 608 с.
2. Уголовный процесс : учебник / В. Н. Григорьев, А. В. Победкин, В. Н. Яшин. – М. : Эксмо, 2005. – 832 с.
3. Губанов А. В. Актуальные вопросы ответственности иностранных граждан и лиц без гражданства за совершение отдельных видов административных правонарушений / А. В. Губанов, Т. А. Степанова // Проблемы административной ответственности на современном этапе : материалы теорем. семинара. – М. : ВНИИ МВД СССР, 1989. – С. 50–52.
4. Бандурка А. М. Административный процесс : учебник / А. М. Бандурка, Н. М. Тищенко. – Харьков : Изд-во НУВД, 2001. – 353 с.
5. Галаган И. А. Административная ответственность в СССР / И. А. Галаган. – Воронеж : ВГУ, 1976. – 252 с.
6. Масленников М. Я. Порядок применения административных взысканий : учеб.-практ. пособие / М. Я. Масленников. – М. : БЕК, 1998. – 272 с.
7. Адміністративна відповідальність в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. А. Т. Комзюка. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Х. : Ун-т внутр. справ, 2000. – 99 с.
8. Беньковський С. Ю. Законодавчі проблеми проваджень у справах про адміністративні правопорушення і проступки / С. Ю. Беньковський // Проблеми систематизації законодавства України про адміністративні правопорушення : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (7–8 грудня 2006 р.) : у 2 ч. Ч. 1. – Сімф. : РВВ КЮІ ХНУВС, 2006. – С. 138–141.
9. Рогачова О. В. Законотворчий процес в Україні: проблеми вдосконалення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / О. В. Богачова. – К., 2006. – 22 с.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України : проект // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2009. – Спецвипуск. – С. 13–245.
11. Проблемы теории государства и права : учебник / под ред. С. С. Алексеева. – М. : Юрид. лит., 1987. – 448 с.

Надійшла до редколегії 10.03.2011

ПИДДУБНЯК Г. А. ИСПОЛНЕНИЕ ТРЕБОВАНИЙ ЗАКОННОСТИ ПРИ СБОРЕ МАТЕРИАЛОВ АДМИНИСТРАТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КАК УСЛОВИЕ ДОПУСТИМОСТИ ИХ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРИ ДОКАЗЫВАНИИ ПО УГОЛОВНЫМ ДЕЛАМ

Исследованы вопросы обеспечения реализации принципа законности при сборе материалов административной деятельности как основного условия допустимости их использования при доказывании по уголовным делам.

PIDDUBNIAK G. FULFILMENT OF LEGALITY REQUIREMENTS IN THE PROCESS OF COLLECTING OF ADMINISTRATIVE ACTIVITY MATERIALS AS A CONDITION FOR THE PERMISSIBILITY OF THEIR USE IN PROVING CRIMINAL CASES

The issues of enforcement of the principle of legality in the process of collecting of administrative activity materials as a basic condition for the permissibility of their use in proving criminal cases are researched.

УДК 351.73:339.13.025

Т. С. ВАСИЛЬЄВА,

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОКРЕМИЙ НАПРЯМОК АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ

Досліджено ліцензування господарської діяльності як окремих напрямків адміністративно-правового режиму, що спрямований на забезпечення прав та інтересів людини і громадянина, національної, державної та громадської безпеки.

Демократичні процеси, які відбуваються в нашій державі, є передумовою для переорієнтації напрямку функціонування всього державного механізму, який покликаний не лише управляти суспільством, а здійснювати це, забезпечуючи механізми реалізації та захисту

прав людини, як найвищої соціальної цінності в нашій державі. Виходячи з цього ліцензування господарської діяльності як адміністративно-правовий інститут повинен розглядатися через призму забезпечення прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина.

Своєчасність аналізу правових аспектів ліцензування господарської діяльності як окремого напрямку адміністративно-правового режиму обумовлюється слабкою науково-теоретичною розробленістю проблеми ліцензування.

Проблемні питання ліцензійної діяльності знайшли деяке відображення як у роботах загальнотеоретичного спрямування (В. Авер'янов, Ю. Битяк, Є. Додін, М. Кучерявенко, А. Ключніченко, Л. Савченко, Р. Калюжний, Ю. Шемшученко, В. Шкарупа тощо), так і у прикладних дослідженнях (С. Вітвіцький, З. Гладун, І. Пастух, Н. Саніахметова, О. Шеваріхін тощо).

Разом із тим багато теоретичних та практичних питань ліцензування не розроблені або недостатньо розроблені в науковій літературі. Зокрема відсутні наукові дослідження проблем сутності ліцензування, поняття ліцензійних правовідносин, контролю і нагляду у сфері ліцензування, а також ліцензування господарської діяльності як окремого напрямку адміністративно-правового режиму.

Сьогодні значно розширено межі використання понять «ліцензія» та «ліцензування». Так, якщо ці терміни використовувалися раніше виключно в зовнішньоекономічній, патентній та дозвільній сферах, то зараз вони широко та інтенсивно використовуються і в господарській діяльності. Це пов'язано з низкою причин. По-перше, ліцензування господарської діяльності є одним із видів державного регулювання економіки, основною метою якого є забезпечення єдиної державної політики у цій сфері, а також захист основних економічних інтересів держави. По-друге, ліцензування господарської діяльності покликано захищати інтереси громадян, які виступають безпосередніми споживачами товарів і послуг, що виробляються чи надаються суб'єктами господарювання, тобто ліцензування є однією з форм забезпечення належного дотримання та використання прав і свобод громадян. По-третє, сутність ліцензування полягає в установленні державою визначених умов і правил для здійснення окремих видів господарської діяльності.

У загальнозживаному розумінні ліцензування – це порядок надання дозволів на здійснення окремих видів діяльності спеціально уповноваженими на те державою органами. Тобто ліцензія виступає документом, який вказує на легітимацію вказаних господарських

відносин, вона зазначає, що той чи інший суб'єкт господарювання працює на ринку добровільно і законно. Ліцензування застосовується в Україні з метою підвищення надійності економіки держави та недопущення на ринок товарів і послуг, які не відповідають встановленим на рівні держави стандартам і вимогам. Тобто ліцензування виступає законодавчо визначеним способом обмеження господарської ініціативи суб'єктів, але не є способом обмеження конкуренції у провадженні господарської діяльності.

Ліцензування є одним із заходів державного регулювання господарських відносин в Україні, воно є своєрідним превентивним заходом і служить для запобігання негативним наслідкам діяльності монопольних організацій, захисту найважливіших сфер життя, внутрішнього ринку та національних інтересів. Ліцензування за своєю сутністю не протистоїть розвитку ринкових відносин, а стимулює їх активність шляхом використання наявних можливостей. Але незважаючи на таку його особливість та значення, яке має ліцензування в економіці нашої держави, нормативна база в регулюванні багатьох питань ліцензування господарської діяльності не відповідає потребам сьогодення. Недосконалою є і практична діяльність органів, які безпосередньо здійснюють видачу ліцензій.

Проблематики ліцензування в радянському праві практично не було. Це пояснюється причинами об'єктивного характеру, зокрема відсутністю приватної власності, тотальним контролем особи з боку держави тощо. В українському праві проблеми ліцензування почали порушуватися та вирішуватися на початку 90-х років минулого століття. Зараз вони отримали новий рівень вирішення, зокрема на теоретичному рівні вирішувалися проблеми ліцензування господарської діяльності окремими органами держави, але комплексному аналізу ліцензування як напрямку адміністративно-правового режиму не піддавалося.

Тривалий час у законодавстві не було визначено дане поняття із переліком всіх істотних ознак ліцензування. У низці нормативних актів законодавець відносить ліцензування до функцій державної влади; окремі нормативні акти включають ліцензування до переліку обов'язків окремих державних органів. Крім того, законодавець, уживаючи термін «ліцензування», часто підмінює його словосполученням «видача ліцензій», у той час як видача ліцензій – це одна з юридично значущих дій процесу ліцензування поряд із переоформленням, анулюванням, видачею дублікатів ліцензій, веденням ліцензійних реєстрів тощо.

Сьогодні існує декілька сотень нормативних документів, як нормативного, так і інструктивного характеру, які регулюють питання ліцензування. Це свідчить передусім про те, що інститут ліцензування не повністю врегульований Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 червня 2000 р. [1] та потребує значної кількості роз'яснень, інструкцій, уточнень, а також про необхідність вдосконалення інституту ліцензування як на теоретичному, так і на практичному рівнях.

Незважаючи на те, що поняття «ліцензування» визначено на рівні закону, ця категорія досліджена недостатньо і єдиного розуміння сутності та юридичної природи ліцензування до сьогодні не вироблено. Зокрема, О. Олейник зазначає, що ліцензування – це правовий режим початку здійснення окремого, визначеного законодавством виду підприємницької діяльності, що припускає наявність таких ознак: факт державного підтвердження і визначення меж права на провадження господарської діяльності; державний контроль за здійснюваною діяльністю; можливість припинення діяльності на особливих підставах, визначених органами держави [2, с. 17].

Частково цю точку зору підтримує й А. Шпомер, яка зазначає, що ліцензування – це діяльність уповноважених державою органів, спрямована на надання у встановленому порядку суб'єктам господарювання дозволу на здійснення за певних умов, передбачених законодавчими актами, видів господарської діяльності, на захист прав і законних інтересів громадян, організацій та навколишнього природного середовища, а також забезпечення безпеки держави. Змістом цієї діяльності є дії щодо видачі, переоформлення та анулювання ліцензій, видачі дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контролю за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов, видачі розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування [3, с. 77–80].

На думку Ж. Іонової, ліцензування є формою легітимації підприємництва, тобто державного підтвердження законності входження суб'єктів у господарський обіг, а за своєю правовою природою ліцензування є заходом прямого адміністративного впливу на суб'єктів, які господарюють [4, с. 46, 48]. Але ж для більшості підприємців фактом законності входження в господарський обіг є не ліцензія, а факт державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, і до них можуть бути за-

стосовані інші, відмінні від ліцензування заходи адміністративного впливу. Тому можна говорити, що ліцензування є вторинною після державної реєстрації формою легітимації тих видів підприємницької діяльності, які потребують наявності спеціальних дозволів (ліцензій). У даному випадку державна реєстрація є тим юридичним фактом, із яким законодавець пов'язує можливість вирішення питання про видачу ліцензій.

А. Цихоцька вважає, що реальним змістом ліцензування є організаційно-коригуючий вплив держави на керований об'єкт. Ліцензування є однією з функцій державного управління, тобто одним із найбільш загальних та типових способів впливу держави на суб'єктів, що господарюють [5, с. 54].

На думку Ю. Тихомирова, ліцензування – це особлива процедура офіційного засвідчення (визнання) права господарюючого суб'єкта на ведення певного виду діяльності з додержанням правил, нормативних вимог та стандартів [6, с. 422].

А. Шеваріхін, аналізуючи адміністративно-правові проблеми ліцензування господарської діяльності органами внутрішніх справ, вказує, що ліцензування є одним зі спеціальних видів адміністративної діяльності органів внутрішніх справ, що полягає у видачі суб'єктам господарювання ліцензій (спеціальних дозволів) на право виробництва протягом визначеного терміну товарів, предметів і послуг, здійснення якого вимагає особливого порядку і яке в силу притаманних йому особливостей може завдати шкоди охоронюваним суспільним відносинам у сфері громадського порядку, громадської безпеки і порядку управління, а також у наступному контролі за відповідністю здійснення цієї діяльності встановленим правилам [7, с. 11].

Виходячи з вищевизначеного та керуючись Законом України «Про ліцензування окремих видів господарської діяльності» [1], можна визначити ліцензування як встановлений державою порядок видачі, переоформлення та анулювання ліцензій, а також видачі дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, порядок, форми та періодичність здійснення нагляду і контролю за дотриманням ліцензіатами ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування.

Ліцензування можна віднести до правових форм виконавчої діяльності, оскільки воно оформлюється і здійснюється на основі правового акта (ліцензії), у результаті якого настають юридично значущі наслідки для здобувача ліцензії, органа ліцензування та, зрештою,

держави. Ці наслідки виражаються у виникненні адміністративно-правових відносин між ліцензіатом і органом виконавчої влади, що видав ліцензію (контроль з боку органа, що здійснює ліцензування, можливість залучення ліцензіата до адміністративної відповідальності у випадку порушення ліцензійних умов). У даному випадку саме факт отримання ліцензії є «переломним моментом» розвитку суспільних відносин, що виникають між органом виконавчої влади, який здійснює ліцензування, та здобувачем ліцензії.

Ліцензування, на нашу думку, можна розглядати і як правовий інститут, тобто сукупність правових норм, що регулюють наступні групи відносин: відносини, що виникають із приводу створення системи органів, які мають право видавати ліцензії на провадження окремих видів господарської діяльності; відносини щодо організації діяльності органів, які здійснюють ліцензування (нормативно-правового, методичного, інформаційного, матеріально-технічного забезпечення); відносини, що виникають між органами виконавчої влади й особою, яка бажає одержати, одержала чи втратила ліцензію на проведення того чи іншого виду господарської діяльності, що потребує ліцензування.

Якщо розглядати ліцензування як зміст діяльності спеціально створених для цього органів, то його можна визначити як один із спеціальних видів адміністративної діяльності уповноважених на те державних органів, сутність якого полягає у видачі суб'єктам господарювання спеціальних дозволів (ліцензій) на право виробництва або реалізації протягом чітко визначеного строку товарів і послуг, здійснення якої вимагає особливого порядку і яке може завдати шкоди охоронюваному суспільним відносинам у сфері громадського порядку, громадської безпеки і порядку управління, а також у здійсненні контролю за правильністю та законністю здійснення такого виду діяльності.

Таким чином, вважаємо, що ліцензування є однією з форм державної виконавчої діяльності, яка виражена у вигляді офіційного визнання державою за визначеними суб'єктами прав на провадження окремих, передбачених законодавством України, видів господарської діяльності, які вимагають достатнього рівня професіоналізму і кваліфікації, а також здійснення контролю за фактично здійснюваними діями в інтересах особи, держави і суспільства.

Важливим з теоретичної і практичної точки зору є визначення критеріїв для віднесення певного виду господарської діяльності до таких, які підлягають ліцензуванню. Зокрема, науко-

вці зазначають, що соціально-економічна обумовленість ліцензування окремих видів господарської діяльності знаходиться за межами праворозуміння і тому її важко правильно оцінити [8, с. 44].

Закон про ліцензування прямо не визначає, за якими критеріями той чи інший вид господарської діяльності підлягає ліцензуванню, але сформульовані принципи державної політики у сфері ліцензування опосередковано визначають положення, на основі яких визначаються ті види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню. Проте критерії ліцензування підприємницької діяльності були визначені Концепцією розвитку державної системи ліцензування підприємницької діяльності за її видами [9]. У Концепції закріплено положення, відповідно до якого регулюванню мають підлягати тільки ті види підприємницької діяльності, які безпосередньо впливають на здоров'я людини, навколишнє природне середовище, безпеку держави.

Аналізу критеріїв ліцензування також присвячена значна кількість наукових робіт. Зокрема М. Галантич, Н. Левшукова виділяють такі критерії ліцензування господарської діяльності: захист населення від шкідливого впливу, обмеження використання вичерпних корисних копалин, захист прав та інтересів громадян, обмеження впливу на суспільство соціально небезпечних факторів, забезпечення безпеки на будівництві і експлуатації окремих об'єктів [10, с. 27]. О. Олейник визначає, що критеріями визнання певного виду діяльності, що підлягає ліцензуванню, має бути наявність публічного інтересу щодо видів діяльності, які підлягають ліцензуванню. Зокрема це стосується діяльності, що: є шкідливою для невизначеного кола осіб, які не беруть участі у здійсненні діяльності, що підлягає ліцензуванню (наприклад захоронення небезпечних відходів); передбачає участь невизначеного кола осіб, або майна цих осіб (банківська та страхова діяльність); дає надприбутки та підлягає підвищеному оподаткуванню і контролю [8, с. 44; 11, с. 59].

Отже, досліджуючи критерії ліцензування, слід вказати, що ліцензуванню підлягає господарська діяльність, яка впливає на навколишнє природне середовище, здоров'я громадян, державну безпеку. Тобто ліцензуванню мають підлягати тільки види діяльності, безконтрольність здійснення яких може заподіяти шкоду правам та інтересам громадян, національній, державній та громадській безпеці, включаючи екологічну безпеку.

Виходячи з цього, можна вказати, що ліцензування є комплексним правовим інститутом,

який поєднує в собі норми матеріального та процесуального права (як адміністративного, так і цивільного права), і у зв'язку з цим слід виділити такі його особливості: по-перше, ліцензування – це система державно-виконавчих відносин, змістом яких є організація діяльності громадян і юридичних осіб у тих сферах діяльності, де необхідне чітке дотримання параметрів (меж) визначеної правової поведінки; по-друге, ліцензійна діяльність має свої принципи організації управлінського впливу, які особливо актуальні у світлі проведення адміністративної реформи (принцип обмеження державного втручання в діяльність соціальних інститутів, демонополізації професійної діяльності, зацікавленості громадян у виконанні ліцензійних вимог і умов, координації дій держави і громадян при реалізації програм управління; спеціалізації управлінського впливу, професійної компетентності, непорушності законних прав і свобод громадян та їх захист; забезпечення рівності прав, законних інтересів усіх суб'єктів господарювання та застосування єдиного порядку ліцензування на всій території України); по-третє, ліцензування є формою контролю за порядком набуття спеціального правового статусу, фактичним виконанням обов'язкових ліцензійних умов, припиненням діяльності підприємця як суб'єкта ліцензійних правовідносин та за правомірністю використання обмежених ресурсів; по-четверте, ліцензування – це особливий адміністративно-правовий режим – порядок регулювання, який виражений у комплексі правових засобів, що характеризують особливий зв'язок взаємодіючих між собою дозволів, заборон, позитивних зобов'язань, що створюють особливу спрямованість правового регулювання. У даному випадку це пов'язано з наданням суб'єкту спеціального правового статусу, у структурі якого переважають обов'язки, визначені органами виконавчої влади і які добровільно бере на себе та виконує суб'єкт ліцензування; по-п'яте, норми, що регулюють систему ліцензування, охоплюють однорідні, тісно пов'язані відносини в рамках однієї галузі, тобто становлять самостійний адміністративно-правовий інститут; по-шосте, за порушення ліцензійних умов ліцензіат несе особливу адміністративну відповідальність: від припинення дії ліцензії аж до її анулювання [12, с. 9].

Список використаної літератури

1. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : закон України від 1 черв. 2000 р. № 1775-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
2. Олейник О. Правовые основы лицензирования хозяйственной деятельности / О. Олейник // Закон. – 1994. – № 6. – С. 15–18.

З огляду на мету нашого дослідження варто зазначити, що адміністративно-правовому режиму господарської діяльності притаманні такі основні ознаки: 1) він встановлюється виключно законодавчими нормативно-правовими актами і забезпечується державою; його основною метою є забезпечення національної безпеки; 2) з допомогою адміністративно-правового режиму держава специфічним чином регламентує конкретну групу господарських правовідносин, виділяючи при цьому ті чи інші суб'єкти і об'єкти права; 3) він є особливим порядком правового регулювання, що складається з сукупності юридичних способів і характеризується чинниками, які надають особливе спрямування правовому регулюванню – імперативний; 4) режим визначає ступінь сприяння чи перешкод для задоволення інтересів суб'єктів господарювання.

Таким чином, ліцензування певних видів господарської діяльності слід розглядати в кількох аспектах, а саме: елемент легітимації суб'єктів господарської діяльності; як умову провадження певних видів господарської діяльності; як підставу виникнення права здійснювати види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню; як елемент механізму реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність; як засіб державного регулювання господарської діяльності; як напрямки адміністративно-правового режиму.

Ліцензування впливає на правовий статус суб'єкта господарювання, доповнюючи права й обов'язки таких суб'єктів, тобто йдеться про ліцензійний режим організації та здійснення господарської діяльності.

Отже, на закінчення зазначимо, що для ліцензування господарської діяльності як окремого напрямку адміністративно-правового режиму характерні такі риси: суб'єкти господарювання зобов'язані одержати ліцензію; тільки з моменту одержання такої ліцензії вони мають право здійснювати певний вид господарської діяльності (ліцензуванню підлягає господарська діяльність, яка впливає на навколишнє природне середовище, здоров'я громадян, державну безпеку); конкретний перелік видів такої діяльності визначається ліцензією; на суб'єкта господарювання покладається обов'язок дотримуватися ліцензійних умов, а також виконувати інші обов'язки, переважно публічно-правового характеру.

3. Шпомер А. Поняття, ознаки та функції ліцензування певних видів господарської діяльності в Україні / А. Шпомер // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 12. – С. 77–80.
4. Ионова Ж. А. Правовые проблемы легитимации предпринимательства / Ж. А. Ионова // Государство и право. – 1997. – № 5. – С. 46–50.
5. Государственное управление : проблемы теории, истории, практики, преподавания. – Ростов н/Д : Изд-во Ростов. ун-та, – 1993. – 87 с.
6. Тихомиров Ю. А. Курс административного права и процесса / Ю. А. Тихомиров. – М. : НОРМА, 1998. – 798 с.
7. Шеваріхін А. О. Адміністративно-правові проблеми ліцензування господарської діяльності органами внутрішніх справ : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / А. О. Шеваріхін. – К., 2003. – 20 с.
8. Шпомер А. Ліцензування господарської діяльності як засіб державного регулювання економіки / А. Шпомер // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 2. – С. 41–44.
9. Про Концепцію розвитку державної системи ліцензування підприємницької діяльності за її видами [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 23 верес. 1996 р. № 1164. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1164-96-%EF>.
10. Галянтьч М. Ліцензування підприємницької діяльності (деякі проблеми) / М. Галянтьч, Н. Левшукова // Право України. – 1993. – № 5–6. – С. 27–29.
11. Багандов А. Б. Лицензионное право : учеб. -практ. пособие / А. Б. Багандов ; под ред. Ю. А. Дмитриева. – М. : Эксмо, 2004. – 640 с.
12. Шестак Л. В. Ліцензування як адміністративно-правовий інститут : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Л. В. Шестак. – Ірпінь, 2005. – 20 с.

Надійшла до редколегії 25.02.2011

ВАСИЛЬЕВА Т. С. ЛИЦЕНЗИРОВАНИЕ ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КАК ОТДЕЛЬНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМА

Исследовано лицензирование хозяйственной деятельности как отдельное направление административно-правового режима, направленный на обеспечение прав и интересов человека и граждани-на, национальной, государственной и общественной безопасности.

VASILJEVA T. LICENSING OF ECONOMIC ACTIVITY AS A SEPARATE DIRECTION OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL MODE

Licensing of economic activity as separate direction of the administrative and legal mode directed on the providing of rights and interests of man and citizen, national, state and public safety is researched.

УДК 342.51

С. Ю. ЛЮБИМОВА,

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Охарактеризовано наукові підходи до визначення поняття суб'єкта адміністративного права. Акцентовано увагу на поділі суб'єктів адміністративного права на види. Виходячи з предмета адміністративно-правового регулювання визначено поняття та особливості суб'єктів господарювання як суб'єктів адміністративного права, уточнено їх адміністративно-правовий статус.

Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р., ознаменувала нову епоху, відповідно до якої людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. Власність зобов'язує.

Власність не повинна використовуватися на шкоду людині і суспільству. Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. При цьому зазначається, що держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права